

مدیریت اطلاعات و منابع علمی

بر اساس برنامه کاربردی مندی

دکتر احمد سلطانی نژاد

سعیده کوزه گری

سرشناسه	: سلطانی نژاد، احمد، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت اطلاعات و منابع علمی براساس برنامه کاربردی مندلی/احمد سلطانی نژاد، سعیده کوزه‌گری.
مشخصات نشر	: تهران: دانش نگار، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ص: مصور، جدول
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۸-۱۰۱-۷
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: نرم افزار مندلی
موضوع	: پایگاه‌های اطلاعاتی -- مدیریت -- نرم افزار
موضوع	: استناد کتابشناختی -- نرم افزار
شناسه افزوده	: کوزه‌گری، سعیده، ۱۳۶۱ -
رده‌بندی کنفرانس	: ۱۳۹۵ ۸۳۵س۲/۹/۹ QAY۶
رده‌بندی دیوپی	: ۰۰۵/۷۵۶۷
شماره کتاب‌شناسی	: ۴۰۷۲۴۶۶

فرهیخته گرامی:

کپی کردن و یا تهیه فایل‌های **PDF** از نام و یا قسمتی از کتاب تضییع آشکار حقوق مادی و معنوی ناشر و مولف است و انگیزه تألیف، ترجمه و نشر کتاب‌های جدید را در کشور از بین می‌برد. خواهشمندیم در زمان خرید کتاب، از اصل آن حمایت کنید تا بتوانیم متن شوید.

www.daneshnegar.co

مدیریت اطلاعات و منابع علمی براساس برنامه کاربردی مندلی

تألیف: دکتر احمد سلطانی نژاد- سعیده کوزه‌گری

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۵

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۱۱۵۰۰ تومان

چاپ و صحافی: فرنگار رنگ

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۸-۱۰۱-۷

9 786003 081017

تهران، انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، نبش وحید نظری، شماره ۱۴۲ - تلفکس: ۶۶۴۰۰۲۲۰ - ۶۶۴۰۰۱۴۴

این اثر مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش یا عرضه کند تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

مقدمه	۷
-------	---

فصل اول معرفی نرم افزار مندلی

مقدمه	۱۱
نرم افزار استناددهی مندلی	۱۱
ویژگی های نرم افزار مندلی	۱۳
آشنایی با سمتهای اصلی مندلی	۱۴

فصل دوم نصب و به روز رسانی نرم افزار مندلی

بخش اول: راهنمای نصب نرم افزار مندلی دسکتاپ	۱۷
ثبت نام و بارگزاری نرم افزار مندلی	۱۷
نصب و راه اندازی مندلی	۱۹
بخش دوم: راهنمای نصب ابزارهای سطحی نرم افزار مندلی	۲۰
نصب ابزار استناددهی	۲۰
نصب ابزار ثبت اطلاعات از اینترنت	۲۲
بخش سوم: نحوه به روز رسانی نرم افزار مندلی دسکتاپ	۲۵

فصل سوم راهنمای مندلی دسکتاپ

بخش اول: معرفی پنجره کتابخانه و ابزارهای موجود در آن	۲۷
قسمت های مختلف نرم افزار مندلی دسکتاپ	۲۸
بخش دوم: ثبت یک منبع	۴۸
بخش سوم: درج اطلاعات و ویرایش منابع	۵۸
باز کردن و حذف منابع	۶۱
پنجره ویراستار فایل pdf ضمیمه	۶۸
بخش چهارم: جستجو در منابع و حذف منابع تکراری	۷۵
یافتن منابع تکراری	۷۷

بخش پنجم: دسته‌بندی منابع و ایجاد پوشه	۷۹
بخش ششم: گروه‌بندی و به اشتراک گذاری منابع	۸۱

فصل چهارم راهنمای نرم‌افزار مندلی وب

بخش اول: ورود به نرم‌افزار مندلی وب و معرفی قسمت‌های آن	۸۹
نحوه وارد شدن به نرم‌افزار وب	۸۹
توضیح قسمت‌های مختلف صفحه اصلی مندلی وب	۹۰
اطلاعات حساب کاربری	۹۱
بخش دوم: سرویس‌های موجود در صفحه اصلی	۹۲
داشبورد	۹۲
کتابخانه	۹۳
مقالات	۹۶
گروه‌ها	۹۷
افراد	۹۹
بخش سوم: اضافه کردن یک منبع جدید	۱۰۰
افزودن یک منبع جدید به‌طور دستی	۱۰۰
وارد نمودن منابع به‌طور خودکار	۱۰۱
بخش چهارم: تشکیل گروه و به اشتراک گذاری منابع	۱۰۴
تشکیل گروه	۱۰۴
نحوه به اشتراک گذاری منابع	۱۰۶
عضویت در یک گروه و دریافت منابع موجود در آن	۱۰۸
بخش پنجم: جستجو در نرم‌افزار وب	۱۱۲
جستجو در کتابخانه شخصی وب	۱۱۲
جستجو در سایت نرم‌افزار مندلی	۱۱۳
بخش ششم: امنیت در نرم‌افزار مندلی وب	۱۱۶
بخش هفتم: طرح‌های کاربری نرم‌افزار مندلی	۱۱۸

فصل پنجم راهنمای ابزار استناددهی و مندلی اندروید	۱۲۱
بخش اول: راهنمای ابزار استناددهی	۱۲۱
راهنمای ابزار استناددهی در نرم افزار «ورد»	۱۲۱
انتخاب سبک استناددهی	۱۲۶
تغییر سبک استناددهی و ویرایش ارجاعات	۱۲۹
بخش دوم: مندلی اندروید	۱۳۱
معرفی نرم افزار مندلی اندروید	۱۳۱
ویژگی ها	۱۳۱
طراحی و کیفیت	۱۳۱
راهنمای مندلی اندروید	۱۳۲
ثبت نام و هر گام سازی نرم افزار	۱۳۳
فهرست کتابخانه	۱۳۵
خواندن فایل pdf و یادداشت گذاری	۱۳۶
ورود منابع	۱۳۸
سازماندهی کتابخانه	۱۳۹
منابع	۱۴۱

استناد و ارجاع به متون، از لوازم پژوهش‌ها و نگارش کتب و مقالات علمی است. پژوهشگر باید برای مستند کردن نوشتار خود و نیز حفظ مالکیت معنوی آثار مطالعه‌شده، به آن منابع استناد کند. استناد، یعنی یادداشت ارجاعی به اثری که از آن عبارتی یا جمله‌ای - به صورت مستقیم یا غیر مستقیم - نقل شده است یا ارجاعی به یک اثر یا یک منبع موثق به منظور اثبات صحت یک مطلب یا یک نظر. استناد، از عناصر شاخص نگارش‌های علمی است و نقش بارزی در تولید و نشر اطلاعات دارد. در حقیقت، اصل استناد، یکی از اصول اساسی تألیف و پژوهش به شمار می‌رود.

برای یک پژوهش حرفه‌ای، مدیریت حجم زیاد مقالات روی کامپیوتر و چگونگی دسته‌بندی آنها به یک کار پردیس‌ر و وقت‌گیر برای محقق تبدیل می‌شود. بنابراین، مؤلفان و پژوهشگران، نیاز به ابزارهایی توانمند دارند که آنها را در ایند گردآوری، سازماندهی و بهره‌گیری از اطلاعات خود یاری رسانند. درواقع، بسیاری از منابع اطلاعاتی مورد نیاز پژوهشگران، حتی مقاله‌های فارسی، به صورت الکترونیکی قابل دسترس بوده و فایل‌های این مقالات و کتاب‌ها در رایانه‌های مؤلفان غیر قابل کنترل می‌باشند.

نرم‌افزارهای مدیریت استناددهی^۱، در این راستا پژوهشگران را یاری می‌کنند. این نرم‌افزارها، به دانشجویان و محققان کمک می‌کنند تا منابع را مدیریت کنند و آنها را قادر به نگهداری منابع، شرح و تفسیر و سازماندهی اطلاعات مرتبط با اطلاعات کتابشناختی منابع، می‌سازند. نرم‌افزارهای مدیریت منبع، با نرم‌افزار ورد^۲ در ارتباط هستند. از این رو، به راحتی منبع مورد استفاده در متنی که در حال تهیه است، وارد شده و حتی فهرست منابع نیز در انتهای متن به صورت خودکار و بر اساس سبک استناددهی مورد نظر آماده خواهد شد.

از جمله این نرم‌افزارها که در بسیاری از دانشگاه‌های معتبر جهان مورد استفاده قرار می‌گیرد می‌توان به مندلی^۳، زوترو^۴، اندنوت^۵، سی‌تاوی^۶، رف‌ورکز^۷، رفرنس منیجر^۸ و پژوهیار^۹ اشاره کرد. پس از بررسی که در بین حدود ۳۰ نرم‌افزار مختلف در این زمینه انجام شده، نرم‌افزار مندلی، بالاترین امتیاز را به خود اختصاص داده است.

1- Reference Manager software

2- Microsoft Word

3- Mendely

4- Zotero

5- Endnote

6- Citavi

7- RefWorks

8- Reference Manager

9- Pajoohyar

در این انتخاب، خصوصیات کاربردی مختلف این نرم افزارها مورد مقایسه قرار گرفته است. در جدول ۱ مقایسه ویژگی های مختلف چند نرم افزار استناددهی آورده شده است.

جدول ۱ مقایسه برخی ویژگی های چند نرم افزار مدیریت منابع علمی

مقایسه محصولات	مندلی	زوترو	اندنوت	رف ورکز	پیپرز
قیمت نرم افزار	رایگان	رایگان	۲۵۰ دلار	۱۰۰ دلار	۷۹ دلار
حجم فضای کاربری رایگان	2 GB	300MB	1GB	NA	NA
پشتیبانی فایل های pdf و متون دیگر	✓	✓	✓	✗	✓
ابزار استناددهی در «ورد»	✓	✓	✓	✓	✓
قابلیت یادداشت و شماره گذاری روی فایل pdf	✓	✗	✓	✗	✓
جستجو در مجموعه داده های کنفرانس	✓	✗	✓	✓	✓
جستجو متن کامل مقالات	✓	✓	✓	✗	✓
گروه های شخصی	✓	✓	✓	✓	✗
گروه های عمومی	✓	✓	✗	✗	✗
شبکه های اجتماعی	✓	✓	✗	✗	✓
اخبار همکاری و مشارکت	✓	✓	✗	✗	✗
نسخه وب	✓	✓	✓	✓	✗
نسخه دسکتاپ	✓	✓	✓	✗	✓
سازگاری با Mac/Win/Linux	✓	✓	✗	✗	✗
تلفن همراه و آی پد	✓	✗	✗	✗	✓
انجمن پیشنهادات و انتقادات محصولات	✓	✓	✓	✗	✓
سیستم های یکپارچه سازی کتابخانه	✓	✓	✓	✓	✓
استخراج شناسه دیجیتال از فایل های pdf	✓	✓	✓	✓	✓
استخراج شناسه Pubmed از فایل های pdf	✓	✓	✗	✗	✓
استخراج اطلاعات جاسازی شده در فایل های pdf	✓	✓	✓	✗	✓

- این مجموعه در نظر دارد راهنمای جامع استفاده از نرم افزار مندلی در حوزه مدیریت منابع و استناددهی باشد تا به شما در به کارگیری این نرم افزار یاری رساند. در زیر به معرفی اجمالی نرم افزار مندلی می پردازیم:
- مندلی، یک نرم افزار مدیریت مراجع و شبکه اجتماعی علمی است که به شما در سازماندهی تحقیقات و مشارکت با سایر افراد آنلاین در شبکه و نیز پیدا کردن آخرین تحقیقات علمی کمک می کند.
- این نرم افزار قادر به یکپارچه شدن با نرم افزارهای آفیس^۱ در محیط های مختلف بوده و می توان با استفاده از آن به سهولت و سرعت اقدام به استناددهی نمود.
- امکان استفاده از بیش از ۱۶۰۰ سبک مرجع دهی نظیر APA، Harvard، و IEEE از جمله ویژگی های این نرم افزار است.
- در نرم افزار مندلی این امکان فراهم گردیده که شما بتوانید فایل های PDF هر یک از مقالاتی که در بانک اطلاعاتی خود وارد می کنید را به آن پیوست نمایید. بدین ترتیب می توانید فایل ها را در خود نرم افزار مشاهده و بر روی آنها یادداشت بگذارید. همچنین می توانید این یادداشت ها را با سایر افرادی که از این نرم افزار استفاده می کنند به اشتراک در آورید.
- شما می توانید فایل های PDF را با اینترنت، حافظه کامپیوتر و یا سایر نرم افزارهای مدیریت مراجع نظیر اندنوت، وارد کتابخانه خود کنید.
- نرم افزار این قابلیت را دارد که فایل های شما را با زبانی زنده و اطلاعات کتابشناختی مقالات شما، نظیر عنوان مقاله، نام نویسندگان، نام مجله، سال انتشار... را به صورت خودکار از آن استخراج نماید.
- همچنین به شما این قابلیت را می دهد که بتوانید واژه های کلیدی خود را در متن کلیه مقالات موجود در کتابخانه جستجو نمایید.
- شما در وبسایت مندلی^۲، یک حساب کاربری خواهید داشت که از طریق آن می توانید مقالات و یادداشت های خود را بین افراد مورد نظر خود، به اشتراک بگذارید.
- ایجاد برنامه های تیمی، ساخت گروه های مخفی برای انجام پروژه های تحقیقاتی، اطلاع از مقالات اضافه شده توسط سایر اعضای تیم و امکانات کم نظیر دیگر، از جمله ویژگی های دیگر این نرم افزار است.
- مندلی، این امکان را به شما می دهد تا گروه های علمی عمومی را جستجو و از اطلاعات آنها استفاده کنید و یا همکاران علمی جدیدی در سراسر دنیا برای کارهای تحقیقاتی خود پیدا کنید.
- همچنین قابلیت جستجوی تمام متن^۳ میلیون ها مقاله علمی را برای شما فراهم ساخته است.
- همان طور که گفته شد، مندلی یک نرم افزار مدیریت مراجع و یک شبکه اجتماعی - علمی است که به

1- Microsoft Office

2- <https://www.mendeley.com>

3- Full Text

سازماندهی تحقیقات و مشارکت با سایر افراد آنلاین در شبکه و نیز پیدا کردن آخرین تحقیقات علمی کمک می‌کند. همچنین این نرم‌افزار امکان دسترسی به منابع کتابخانه شخصی‌تان را از هر کجای دنیا فراهم آورده و شما می‌توانید تنها با دسترسی به اینترنت، منابع جدیدی به کتابخانه خود اضافه نموده و یا برخی منابع را ویرایش نمایید. هنگام نوشتن مقاله می‌توانید در هر مکانی با استفاده از کتابخانه آنلاین مندلی، به استناددهی پرداخته و مقاله خود را کامل‌تر کنید.

دانشگاه تربیت مدرس نیز بر اساس این کاربرد نرم‌افزار مندلی، اقدام به ایجاد یک فضای مجازی برای دانشجویان خود تحت عنوان «فضای ذخیره‌سازی ابری»^۱ نموده است. سیستم ذخیره‌سازی ابری یک فضای برای آپلود و دانلود اطلاعات به صورت آنلاین در اختیار کاربران قرار می‌دهد، در واقع این سیستم مانند یک هارد کوچک عمل می‌کند و می‌توان به صورت همیشگی از طریق اینترنت به اطلاعات ذخیره شده در آن دسترسی داشت.

این سیستم دارای مزایای زیادی برای سیستم عامل‌های ios، imac، windows، android می‌باشد که از طریق این نرم‌افزارها می‌توان به وسایل رایانه‌ای، موبایل و تبلت به فایل‌های آپلود شده در فضای ابری دسترسی داشت. برخی از ویژگی‌های سیستم ذخیره‌سازی ابری عبارتند از:

- کاهش هزینه در استفاده از حافظه جهت ذخیره‌سازی؛
 - امکان به اشتراک گذاری فایل‌های ایلود شده از طریق username و یا لینک؛
 - دسترسی به کلیه فایل‌های آپلود شده در هر زمان و مکانی از طریق اینترنت؛
 - قابلیت دسترسی با موبایل، تبلت و کامپیوتر با استفاده از نرم‌افزارهای مربوط به آنها که با فضای ابری به صورت به هنگام می‌باشد؛
 - دارای سیستم رمزنگاری جهت افزایش امنیت و عدم دسترسی سایرین به فایل‌ها؛
 - امکان دسترسی به کلیه فایل‌ها و نرم‌افزارهای موجود در ftp دانشگاه؛
 - دارای ویرایشگر متن وب، گالری عکس، تقویم شخصی، سیستم مدیریت وظایف، مشاهده فایل‌های pdf؛
- این کتاب مطالب مورد نیاز برای آموزش برنامه کاربردی مندلی را در دو سطح مقدماتی و پیشرفته با روشی ساده که بر اساس دستورالعمل این نرم‌افزار تنظیم شده است ارائه می‌دهد. امیدواریم که این مطالب مورد استفاده پژوهشگران و دانشجویان محترم قرار گیرد. از مدیریت محترم انتشارات دانش نگار جناب آقای دکتر حاتمی و همکاران گرامی ایشان به ویژه سرکار خانم سعیده جاویدان که آماده سازی و امکان انتشار این مجموعه را فراهم کردند صمیمانه سپاسگزاری می‌کنیم.

احمد سلطانی نژاد

سعیده کوزه گری